

A MAGYAR BIOKÉMIAI EGYESULET

Az előző Értesítőben (1985) részletesen beszámoltunk a Magyar Biokémiai Egyesület megalakulásáról és terveiről. Örömmel közölhetjük, hogy az Egyesület – az 1974-ben Budapesten lezajlott FEBS (Federation of European Biochemical Societies) kongresszus után újra – elnyerte a 20. FEBS kongresszus rendezési jogát. A nagy nemzetközi biokémikus találkozóra 1990. augusztus 19–25. között kerül sor Budapesten. Számos olyan téma is szerepelni fog, amely a biofizikusok érdeklődési körébe vág: membrán struktúra és transzport, bioenergetika, cytoskeleton és izom, biotechnológia, anorganikus biokémia és biológia, sugárbiokémia, a környezetvédelem biokémiája szempontjai, új biokémiai technikák stb. Az egyes témákban meghívott előadók plenáris előadásaira, szimpóziumokra és kollokviumokra kerül sor poster szekciókkal kiegészítve. A szervezők felkérték a Magyar Biofizikai Társaság elnökét, Tigyi József akademikust egy szimpózium rendezésére „Biofizikai szempontok a biokémiában” címmel. A 6. Európai Bioenergetikai konferencia is egy satelit rendezvényt kíván szervezni a budapesti kongresszuson. A részvételre vonatkozóan készséggel ad mindennemű tájékoztatást a FEBS iroda. (Címe: Pethő Ágota, 1371 Budapest, II., Fő u. 68. Telefon: 154-239.)

HIDVÉGI EGON,
az MBKE főtitkára

A MÉT IZOMKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA

Az Értesítőben 1985-ben jelent meg utoljára tájékoztató a MÉT Izomkutató Szekciójának tevékenységéről Belágyi József tollából.

Azóta a Szakosztály tagjai szervezett formában hat tudományos rendezvényen vettek részt.

Mint ismeretes, a Magyar Élettani Társaság 1985. évi jubileumi vándorgyűlése jelentős nemzetközi részvétellel került megrendezésre. A Szakosztály részt vett e vándorgyűlés két izomszimpóziumának előkészítésében, és a két szimpóziumon a Szakosztály 44 tagja tartott előadást.

1985. szeptemberében a PAB Sportbiológiai Munkabizottságával közösen az Izomkutató Szakosztály is részt vett „A fáradás mozgásbiológiája” c. tudományos ülés előkészítésében és megtartásában. A Szakosztály 8 tagja tartott előadást a tudományos ülésen.

A Szakosztály anyagilag is támogatta a Szegeden 1986. július 2–5. között Guba professzor által rendezett nemzetközi szimpóziumot (International Sym-

posium on Adaptive Mechanisms on Muscle). A szimpóziumon a Szakosztály 13 tagja vett aktívan részt.

1986. november 4–5-én a Szakosztály Debrecenben önálló tudományos ülést tartott, mely valamennyi résztvevő egybehangzó véleménye szerint sikeres volt. Összesen 29, túlnyomórészt színvonalas előadás hangzott el, melyet élénk vita követett (74 hozzászólás). A szünetekben 14 poszter került bemutatásra. A tudományos ülésen hatvanan vettek részt.

1988. július 3-án Pécsen a Magyar Biofizikai Társaság XIV. Vándorgyűlésének keretében tartott tudományos ülést a Szakosztály. A tudományos ülésen 9 előadás hangzott el, és 10 poszter került bemutatásra. Az előadásokat követő vita itt is élénk volt (összesen 31 hozzászólás).

1988. július 2–5 között Szegeden a Magyar Élettani Társaság vándorgyűlésén tartotta legutóbbi tudományos ülését a Szakosztály. Ezen 21 előadást tartottak, és 9 posztert mutattak be, melyeket ezúttal is élénk vita követett.

A Szakosztály minden évben tart közgyűlést, melyek közül az 1988. július 3-án tartott azért kiemelendő, mert ekkor mondott le az 1983-ban megválasztott vezetőség. A közgyűlés a következő szakosztályi tagokat választotta az új vezetőségbe: Belágyi József, Domonkos Jenő, Frenkl Róbert, Guba Ferenc, Katona György, Kovács László és Varga Emil. Az új vezetőség megbízása két évre szól, hogy a továbbiakban a Szakosztály és a MÉT vezetőség-választása szinkronban legyen.

A közgyűlés határozatai közül egyet tartok szükségesnek az Értesítőben is nyilvánosságra hozni. Eszerint azok a 35 év alatti fiatal kutatók (természetesen csak szakosztályi tagok), akik a Szakosztály valamelyik tudományos ülésén aktívan részt vesznek, a rendezvény után a tudományos ülésen való részvételükhöz támogatást kérhetnek.

VARGA EMIL,
a MÉT Izomkutató Szakosztályának
elnöke

AZ EÖTVÖS LORÁND FIZIKAI TÁRSULAT MŰKÖDÉSE

Társulatunk jelenlegi vezetését a legutóbbi közgyűlésünk 1985 decemberében választotta meg. Ennek megfelelően beszámolómban az elmúlt, valamivel több mint három év tevékenységéről kívánok áttekintést adni.

Társulatunk tevékenységének fő irányvonalát a jelenlegi időszakban is döntően meghatározza két tényező. Az egyik tényező az, hogy az előző időszakokban elért eredményeket és kialakult pozitív hagyományokat megtartjuk és tovább vigyük. Ez vonatkozik pl. a szakcsoportok és megyei csoportok eredményes tevékenységére. A másik tényező a Társulatunk által képviselt szakterülettel kapcsolatos, amelynek eredményeként Társulatunk egyértelműen az alaptudományi egyesületek közé tartozik. Ez világosan tükröződik tagjaink összetételéből is. Taglétszámunk jelenleg kb. 2600. Tagjainknak közelítőleg a fele fizikatanár, a fele kutató, és ez utóbbiak döntő része alapkutatással foglalkozik. Ebből rögtön következik, hogy bármilyen eredményes is Társulatunk tagjainak hivatásszerű tevékenysége, ez szinte sohasem, vagy csak a legritkább esetben vezethet gazdaságilag közvetlenül és gyorsan hasznosítható eredményekhez. Ezért munkálkodásunk még a jelenlegi gazdasági helyzetben is

elsősorban arra kell hogy irányuljon, hogy olyan konferenciákat, ankétokat, iskolákat szervezzünk, amelyek megfelelő fórumokat biztosítanak a szakmai fejlődéshez, elősegítik a fizika eredményesebb tanítását és az eredményesebb kutatómunkát, s emellett esetleg gazdasági hasznot is jelentenek.

Társulati rendezvények

Ezen a területen az elmúlt három naptári évre vonatkozóan jelentős eredményekről számolhatok be. Társulatunk az 1986–88. években 37 hazai nagy rendezvényt és 16 nemzetközi konferenciát szervezett. Ezen rendezvények szervezése szinte minden esetben a szakcsoportok vagy megyei csoportok kezdeményezése révén jön létre és a három év alatti összesen 53 rendezvény jól mutatja a szakcsoportok jelentős aktivitását.

A hazai konferenciák között számos olyan iskola, továbbképző tanfolyam és hasonló jellegű rendezvény van, amely rendszeresen, minden évben megrendezésre kerül, és amely az illetékes szakemberek körében jelentős tekintélynek örvend. Ezek többnyire fémjelzik ma már egyes szakcsoportok tevékenységét.

Kétfajta hazai rendezvényről szeretnék külön is említést tenni. Az egyik a Fizikus Vándorgyűlés. Ez a rendezvény szakmailag Társulatunk egészére kell hogy kiterjedjen, olyan témakörökkel kell foglalkoznia, amelyek lehetővé teszik a szakcsoportok közötti kapcsolatok kialakítását, illetve a szakcsoportok együttműködését, továbbá a fizika új eredményeinek széles körű terjesztését. Az elmúlt időszakban 1986. augusztus 25–28. rendeztünk vándorgyűlést Debrecenben. A vándorgyűlés témaköre: „Fizika más tudományokban” volt. Ez a vándorgyűlés nagyon jól sikerült, igen magasszínvonalú előadások hangzottak el a fizika alkalmazásairól más tudományokban, így pl. az orvostudományban a magmágneses tomográfia alkalmazásáról és még egy sor hasonló érdekes területről.

A következő vándorgyűlést 1989. augusztusában rendezzük meg.

A másik fajta rendezvények, amelyekről még külön beszélni szeretnék a tanári ankétok. Mind az általános iskolai, mind a középiskolai tanári ankétok évről évre sikerrel teljesítik feladatukat, egyrészt egyfajta továbbképzési lehetőséget nyújtva több száz tanár résztvevő számára, másrészt a rendszeres eszközkiallításokkal ösztönzést adva a ma sajnálatos módon egyre csökkenő kísérletes fizikaoktatás fenntartására.

A Társulatunk által szervezett nemzetközi konferenciákkal kapcsolatban is sok pozitív eredmény emelhető ki. Ezeknek a konferenciáknak sok esetben a százat, esetleg több százat elérő külföldi résztvevője van, akik között általában a világ élvonalbeli kutatói is jelen vannak. Ez a tény egyértelműen jelzi a hazai fizikai kutatások eredményeinek nemzetközi elismertségét. A sikeres nemzetközi konferenciák között is kiemelten megemlítendő a tavaly áprilisban Budapesten az Európai Fizikai Társulat égisze alatt megrendezett „Kondenzált anyagok fizikája” konferencia. Ennek megrendezése minden évben más-más európai városban történik meg és mivel ez az Európai Fizikai Társulat egyik legjelentősebb konferenciája, ezért a megrendezés jogának elnyerése Társulatunk nemzetközi tekintélyét és ugyancsak a hazai fizikai kutatók elismertségét jelenti. A konferencia igen sikeres volt, csaknem 400 résztvevővel. A résztvevők között volt a magas hőmérsékletű szupravezetés két Nobel-díjas felfedezője, Bednorz és Müller. A konferencia érdekessége még,

hogy a kialakult hagyomány szerint a rendező városról mindig összeállítanak egy könyvecskét, amely a városnak a fizikatörténetben játszott szerepéről ad áttekintést. Ez a mi esetünkben is megtörtént, Radnai Gyula és Kunfalvi Rezső tagtársunk munkájaként. Művüket a North holland kiadó jelentette meg angolul Physics in Budapest címmel, amelyet természetesen a konferencia minden résztvevője megkapott.

Szakcsoportjaink és megyei csoportjaink tevékenysége

Szakcsoportjaink és megyei csoportjaink tevékenysége nem merül ki a különböző iskolák, konferenciák szervezésében. Ezekon túlmenően általában rendszeresen tartanak szakmai előadásokat, szemináriumokat. Szakcsoportjaink külföldi vendégeket hívnak meg előadás tartására és tudományos eredmények diszkusziójára, ami jelentősen hozzájárul nemzetközi kapcsolataink erősítéséhez.

Az elmúlt időszakban szakcsoportjaink száma is bővült, tizennyolcadik szakcsoportként 1988-ban megalakult a Termodinamika Szakcsoport. A szakcsoport első elnöke Kapolyi László, titkára Lámer Géza. A szakcsoport jelenlegi létszáma 110 fő. Már az elmúlt egy év során számos előadást és idén januárban egy téli iskolát szerveztek. Említésre méltó az is, hogy egy kiadványt állítottak össze, amelyben áttekintést adnak a hazai intézményekben folyó termodinamikával kapcsolatos tevékenységről.

Magyei csoportjaink fontos tevékenysége a megyei fizika tanulmányi és tehetségkutató versenyek szervezése.

Oktatási kérdések

Vezetőségünk igyekszik nyomon követni a fizikaoktatással kapcsolatos fontosabb eseményeket és ha szükségesnek mutatkozik, megkíséreljük az ezekkel kapcsolatos véleményünket kifejezésre juttatni. Így 1986-ban, amikor a gimnáziumi fizikatanterv korrekciója előtérbe került, akkor több megbeszélést szerveztünk, amelyek tapasztalatairól tájékoztattuk az illetékeseket. Jóllehet választ leveleinkre nem kaptunk, munkánk talán még sem volt hiábavaló, mert a tantervi korrekció nem jelent meg. Helyette megjelent Vermes Miklós jól ismert tankönyvsorozata. Talán nem túlzás legalább részben ezt is társulati tevékenységnek tekinteni, mint ahogy talán annak a három kötetből álló tankönyvsorozatnak a megírását is, amelyet közreműködésemmel az ELTE gyakorló iskoláinak a tanárai írnak és amelyből két kötet már megjelent a Novotrade kiadónál, a harmadik pedig befejezés előtt áll.

A középiskolaiakhoz hasonlóan Társulatunk tagjai jelentős részben hozzájárultak az általános iskolai új fizikatankönyvek megírásához is.

Általánosságban is elmondható, hogy Társulatunk mindig kész oktatási feladatok megoldásában való részvételre. Ezirányú készségünket már többször felajánlottuk az illetékeseknek, azonban úgy tűnik, hogy az oktatással foglalkozó hivatásos intézmények nem tekintik igazi segítőtársnak Társulatunkat. Ez annál is inkább sajnálatos, mert tagságunk összetétele lehetővé tenné széles körű hozzáértésen alapuló vélemények kialakítását, és így sok esetben segíthetné a helyes döntések meghozatalát.

Fontos oktatási feladatokat látnak el még a már említett megyei csoportok által szervezett tanulmányi versenyek. Az egyetemisták körében az ifjú-

sági csoport minden évben megszervezi az „Ortvay Rudolf” problémamegoldó versenyt. A verseny színvonala évről évre nő, mutatva a szervezők és a diákok aktivitását.

Az ifjúsági csoport a középiskolai oktatási szakcsoporttal együtt rendezi meg a Mikola versenyt az I. és II. osztályos középiskolások számára. Ez országunk legnagyobb létszámú fizikaversenye, az indulók száma 10 000 körül mozog. A harmadik fordulót az I. osztályosok számára Gyöngyösön, a II. osztályosok számára Sopronban rendezik meg. A Fizikai Diákolimpián résztvevő csapatot is az ifjúsági csoport készíti fel. Tavaly az olimpiát Bad Ischlben rendezték meg. A magyar csapat jól szerepelt, az országok közötti nem hivatalos pontversenyben 3. helyezést ért el.

Az Ifjúsági Fizikai Kör minden évben a téli szünetben ankétot rendez. Ennek keretében kb. 150 diák 3 napos foglalkozáson vesz részt, ahol előadások segítik a fizika iránti érdeklődés felkeltését.

Centenáriumi előkészületek

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat elődjét, a Matematikai és Physikai Társulatot Eötvös Loránd 1891. november 5-én alapította meg. Társulatunk tehát 1991-ben ünnepelheti meg fennállásának századik évfordulóját. Úgy érzem, hogy egy ilyen jubileumra méltán büszkék lehetünk, ezért a lehetőségek szerint minden előkészületet meg kell tennünk annak érdekében, hogy a százéves évfordulót méltón megünnepelhessük. Az Intéző Bizottsággal egyetértésben úgy véljük, hogy a centenárium alkalmából helyes lenne megírni a Társulat részletes történetét, amely egyben az utóbbi évszázad hazai fizikátörténetének feldolgozását is jelenthetné. Ehhez felkértünk egy szerzőgárdát, amely a feladatot elvállalta és úgy tűnik, hogy a vállalkozáshoz kiadói támogatást is várhatunk, tehát a kérdéses mű a nagyközönség számára is elérhető formában jelenhet meg.

Bizonyára sokak előtt ismeretes, hogy a Matematikai és Physikai Társulat nem minden előzmény nélkül alakult meg, hanem hivatalos megalakulása előtt két évig asztaltársaságként már működött, azzal a céllal többek között, hogy a társaság tagjai számára fizikai előadásokat tartsanak. Ha ezt a tényt figyelembe vesszük, akkor a közeljövő egyes társulati eseményeit nem indokolatlanul a centenáriumi előkészületek jegyében megszervezni. Ezt tervezzük most az augusztusban megrendezendő vándorgyűlés esetében is. A vándorgyűlést egy jelentős nemzetközi rendezvényhez kívánjuk csatlakoztatni. Ez év augusztus 21–25. között rendezi meg Budapesten a Magyarok Világszövetsége, az MTA, az MTESZ és a Budapesti Műszaki Egyetem közösen a Magyarok szerepe a világ természettudományos és műszaki haladásában című II. Tudományos Találkozót. A vándorgyűlést Veszprémben tervezzük megtartani e találkozót követően aug. 25–27. között. A vándorgyűlés szakmai programja a magyar fizika elmúlt 100 évéről szóló előadással kezdődik, majd a fizika legújabb eredményeinek áttekintésével folytatódik. Az egyes szakterületekhez kapcsolódó előadásokat a terület hazai vagy külföldön élő jeles művelői tartják.

Külföldi kapcsolatok

Hat ország társegyesületével van hivatalos együttműködési kapcsolatunk. Ez a hat ország: Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, NDK

és Lengyelország. Ezekkel a társegyesületekkel meghatározott számú csere- nap kereten belül kölcsönösen fogadunk és küldünk vendégeket elsősorban konferenciákon való részvételhez, de esetenként intézetlátogatásra is. Ez a lehetőség jelentősen hozzájárul a kérdéses országok társulataival való kapcsolatok erősítéséhez.

Gazdasági gondok és egyéb problémák

Természetes, hogy az országos gazdasági problémák következményei nem kerültek el Társulatunkat sem. Alaptudományi egyesületként nem könnyű olyan tevékenységet találnunk, amely jelentős pénzforrásul szolgálhat. Ez azt eredményezi, hogy közönséges körülmények között működési költségeink csak tört részét tudjuk a bevételeinkből fedezni. Ez az előzőekben nem volt nagy gond, az MTESZ-től, amelynek keretében Társulatunk is működik, megkaptuk a szükséges támogatást. Az egyre romló gazdasági helyzetben azonban az MTESZ állami támogatását is fokozatosan csökkentették, majd teljesen elvonták, ezért a támogatás távlati kilátásai megszűntek. Azt a feladatot kaptuk, meg kell hogy kíséreljük azt, hogy gazdaságilag önállóvá váljunk, működési költségeinket saját erőből fedezni tudjuk. Ennek a feladatnak a megoldása jelentős időt és energiát emésztett fel az elmúlt években. Munkánk nem volt eredménytelen, legalábbis átmenetileg. Az 1988-as évet pénzügyileg pozitívan zártuk, elsősorban megbízásos munkák révén és jogi tagjaink tagdíjának megnövekedésével.

A gazdasági gondjaink megszüntetése a megbízásos munkák természete miatt azonban sajnos nem végleges. Semmi biztosítékunk nincs arra, hogy hasonló bevételekhez jutunk 1989-ben és a következő években.

A legsúlyosabb gazdasági nehézséget szakmailag színvonalas folyóiratunk, a Fizikai Szemle fenntartása jelenti. A kiadói költségek évről évre jelentősen növekednek, a folyóirattal kapcsolatos bevételi források azonban gyakorlatilag változatlanok. Anyagi gondjaink végleges megoldását csak jelentős állandó bevételi források biztosításával érhetjük el. Egyik ilyen lehetőség a tagdíj megemelése volna, amelyre vonatkozó döntést azonban a mai helyzetben igen nehéz meghozni. Ezzel kapcsolatban kértük az MTESZ vezetését, kísérelje meg elérni, hogy a társulati tagdíj az adóból levonható legyen. Ebben az esetben a tagdíj emelése nem jelentene újabb tehertételt tagjaink számára.

Gazdasági gondjainkhoz hozzájárult az a legutóbbi időig érvényes MTESZ-szabály is, mely szerint bevételink 18^{0/0}-a az MTESZ-t illette meg. Ez konferenciáinkat megdrágította, ami miatt néhány fontos konferenciát szervezőink társulaton kívül valósítottak meg, ami bevételi forrásainkat csökkentette. Jelenleg ez a szabály már nem érvényes.

Az MTESZ vezetőivel kapcsolatunk igen jó, mindenkor megértő és segítőkész hozzáállást tanúsítottak problémáinkhoz.

Úgy tűnik, hogy az utóbbi években a társulati élet aktivitása csökkenő tendenciát mutat. Ez megmutatkozik pl. a hazai nagy rendezvényeken résztvevők csökkenő számában. Fontos lenne tudni, hogy milyen okai vannak ennek a tendenciának, milyen szerepet játszik ebben többek között a részvételi költségek elkerülhetetlen növekedése.

Remélem, hogy összefoglalómban sikerült hű képet adnom az elmúlt három év társulati életéről.

KOVÁCS ISTVÁN
egyetemi tanár

A NEM IONIZÁLÓ SUGÁRZÁSOK BIOLÓGIAI HATÁSAI KUTATÁSÁNAK HAZAI HELYZETE

A Magyar Elektrotechnikai Egyesület Mikrohullámú Hőkeltési Bizottságának Biológiai Szakcsoportja az elmúlt években kiterjesztette tevékenységét a nem ionizáló sugárzások újabb területeire (lézerek, ultrahang, nagyfeszültségű távvezeték stb.). A szakcsoport vezetője időközben Szabó László osztályvezető főorvos, a titkára Thuróczy György okl. villamosmérnök lett.

A szakcsoport munkáját 1985–89. között is éves munkaterv alapján végezte. A tudományos ülések egy részét intézetekben tartottuk. Több külföldi előadónk is volt. A legjellemzőbb témák címei és előadói az alábbiak voltak: „Tumoros és normál szövetek mikrohullámú paramétereiről.”

Masszi György (1987. I. 6.).

„Nem-lineáris elektrodinamika biológiai rendszerekben.”

Szkladányi András (1988. III. 8.).

„A mikrohullámú sugárzás biológiai hatásainak hőmérséklet problémái.”

Thuróczy György (1988. XII. 14.).

„Tapasztalatok a lézerek orvosbiológiai használatáról.”

Greguss Pál (1987. IV. 21. Kihelyezett ülés a BME Alkalmazott Biofizikai laboratóriumában).

„A lézerterápia jelene és jövője a reumatológiában.”

Barabás Klára (1987. V. 26.).

„A lézerberendezések hazai szabványosításának időszerűsége.”

Szabó László (1987. X. 6.).

„Microwave and Laser Standards in GDR.”

S. Eggert, Berlin, NDK (1988. V. 17.).

„Az 50 Hz-es elektromágneses erőterek lehetséges biológiai hatásai.”

Paulusz Mihály (1988. XI. 2.).

„Elektromágneses mezők biológiai hatásai.” (Német nyelven.)

G. Hauf, Müncheni Egyetem (1989. III. 9.)

„A belgyógyászati ultrahangdiagnosztika alapjai.”

Szebeni Ágnes (1987. II. 10. Kihelyezett ülés a Korvin Ottó Kórház Ultrahang Osztályára).

Kihelyezett ülések voltak még a Távközlési Kutató Intézetben, a MÁV-Kórház Kardiorespiratórikus Laboratóriumának ultrahang részlegében és az OSSKI Nem-ionizáló Sugárzások Önálló Osztályán.

A szakcsoport ünnepi ülést rendezett Predmerszky Tibornak, a szakcsoport alapító tagjának 70. születésnapja alkalmából. Előadók: Szabó László, Thuróczy György, Bakos József (1989. IV. 12.).

A munkacsoport tagjai jelentős részt vállaltak a hazai lézerbiztonsági szabvány (MSZ 16261–89.) elkészítésében és előadásokat tartottak az MTESZ fórumain a képernyős munkahelyek egészségvédelmével kapcsolatos kérdésekről. Jánossy Gábor (1989. II. 22., III. 28.); Szabó László (1989. III. 28.).

A szakcsoport munkájának és a nem-ionizáló sugárzások hazai kutatásának elismerését, s a további lehetőségek javítását jelentette Szabó László beválasztása az IRPA International Non-Ionizing Radiation Committeeé (IRPA/INIRC)-be.

SZABÓ LÁSZLÓ
(OSSKI)

A MAGYAR BIOLÓGIAI TÁRSASÁG TEVÉKENYSÉGE

(1985–1989)

A Magyar Biológiai Társaság új vezetőségét az 1986. nov. 26-án megtartott tisztújító közgyűlésen választották meg (elnök Vida Gábor lev. tag, genetikus, főtitkár Szalay-Marzso László kandidátus, zoológus). Az új vezetőség elfogadta az 1985. évi alapszabályt, és ennek célkitűzéseit a hagyományokhoz méltóan igyekezett megvalósítani.

A kiemelkedő kutatási eredményeket a Társaság saját díjaival (Gelei József-emlékérem, Herman Ottó-díj, Jávorka Sándor-díj, id. Entz Géza-díj, Huzella Tivadar-díj, Gorka Sándor-díj) is elismerték. Ugyancsak folytatta a Társaság a pályadíjak (Dudich Endre-, Maucha Rezső-, Verzár Frigyes-, Bauer Ervin-pályadíjak) kiírását és a kiváló eredményeket felmutató kutatók ezúton való elismerését.

Jelenleg (1989-ben) a következő szakosztályok és csoportok tevékenykednek a Társaságon belül: állattani, botanikai, embertani, általános elméleti biológiai, sejtbiológiai, szövettanyésztési, biometriai, ökológiai, protozoológiai, mozgásbiológiai és didaktikai szakosztályok, továbbá pedagógus és ifjúsági csoportok, valamint vidéki csoportok (Debrecen, Kecskemét, Pécs, Székesfehérvár, Szeged, Nyíregyháza központokkal).

Kiemelkedő jelentőségű rendezvényeik voltak:

1985-ben: Emlékülés Herman Ottó születésének 150. évfordulója alkalmából (okt. 11., Budapest, Természettudományi Múzeum).

1986-ban: II. Nemzetközi Sejtbiológiai Kongresszus (júl. 6–11., Budapest): a Társaság Sejtbiológiai Szakosztálya az European Cell Biology Organization felkérésére rendezte; 36 európai és tengerentúli országból mintegy 900 résztvevője volt. Négy plenáris előadáson kívül 227 felkért előadó 27 szimpózium és 3 workshop keretében, 4 párhuzamos szekcióban tartott előadásokat. Mind ezt kb. 500 poszterelőadás egészítette ki. E kongresszusnak kiemelkedő jelentősége volt a Társaság eddigi történetében. Ebben az évben, ugyancsak Budapesten, a SOTE II. sz. Anatómiai Intézetében emlékülést rendeztek Huzella Tivadar születésének 100. évfordulója tiszteletére.

1986-ban volt az I. Magyarországi Nemzetközi Protozoológiai Kongresszus is, Gelei József születésének 100. évfordulója alkalmából a Protozoológiai Szakosztály rendezésében szept. 3–6-án.

1987-ben: „Constraints on the Dynamics of Evolution” nemzetközi szimpózium Budapesten 6 szekcióban: az evolúció dinamikájáról (54 külföldi résztvevővel).

1988-ban: VI. Európai Ichthyologus Kongresszus, Budapesten aug. 15–19-én, 33 országból 365 résztvevővel, 217 előadás és 99 poszterelőadás, 2 szimpózium és 6 workshop keretében.

1989-ben: Nemzetközi Botanikuskereti Társaság Európai Mediterrán Szekciójának III. nemzetközi találkozója (Budapest és Vácraót).

Több jelentős sorozat- és rendkívüli tudományos ülést tartottak, pl. Szegeden 1986-ban az évi biológiai vándorgyűlést, ugyanezt 1987-ben Egerben és 1988-ban Keszthelyen. E vándorgyűléseket kiegészítették az ún. biológus disputák is. 1986-ban Budapesten, 1989-ben Szegeden Növényanatómiai Szimpózium volt. Aktuális problémakörökből voltak országos nagyrendezvények,

pl. 1988-ban Budapesten az I. Magyar Ökológus Kongresszus, 1989-ben pedig Budapesten a Biodiverzitás kérdései, tanulmányozásának módszerei és eredményei c. nagyrendezvény.

SZABÓ LÁSZLÓ
(Pécs)

MEGALAKULT A MAGYAR AKUPUNKTÚRÁS ORVOSOK TÁRSASÁGA

1989. február 4-én Balatonfüreden megalakult a MAOT. Nemcsak a közvélemény, hanem a magyar orvosi társadalom is igényelte ennek az orvosi Társaságnak létrejöttét.

Az egészségügyi kormányzathoz érkező jelzések, melyek szerint az akupunktúra hazai elterjedése és alkalmazása nem a kívánt irányba halad, végül is eredményezte azt a döntést, hogy orvosi gyógymóddá nyilvánítja. Orvosi Társaság létrehozatalát engedélyezi és a szakma irányítását erre a társaságra alapozza.

Az előkészítő tárgyalások után az összehívott Közgyűlés Jelölőbizottság jelölése alapján titkos szavazással megválasztotta a Társaság vezetőségét és a Társaság elnökségét.

A MAOT elnöke dr. Csáki László; főtitkára: dr. Rédey Tibor lett. Több bizottság alakult, mint a Tudományos Bizottság, vezetője: dr. Nyitrai Tamás; Oktatási Bizottság, vezetője: dr. Hrabovszki Mihály; Etikai Bizottság, vezetője: dr. prof. Predmerszky Tibor; Ellenőrző Bizottság, vezetője: dr. Bank József; Szerkesztő Bizottság, vezetője: dr. Marton Sándor.

A Társaság székhelye Pécs, Veres E. u. 2. A Társaságot a törvények értelmében a Baranya Megyei Bíróság mint jogi személyt bejegyezte.

A közgyűlés elfogadta a Társaság alapszabályát, melyben rögzítve van a Társaság célja:

1. Az akupunktúras orvosi tevékenység színvonalának emelése, annak tudományos fejlesztése, különös tekintettel az egységes szemlélet kialakítására, és a gyakorlatban jelentkező problémák megoldásának elősegítése.

2. A tagok tudományos ismereteinek bővítése.

3. Az akupunktúra kutatások tudományos eredményei, gyakorlati felhasználásának elősegítése, az e téren szerzett tapasztalatoknak és az elért eredményeknek minél szélesebb körben való ismertetése.

A Társaság vezetése céljai elérése érdekében előadásokat, szimpóziumokat, kongresszusokat kíván rendezni, mely utóbbit 1989. október 27–29. Ráckevén tartja.

Figyelemmel kíséri az orvosok akupunktúras képzésének, továbbképzésének kérdéseit és azok megoldására javaslatot tesz az illetékesek felé. Bekapcsolódik a nemzetközi kutatások tudományos rendszerébe. Acta Acupunctura néven negyedévenkénti megjelenéssel tudományos folyóiratot indít.

A miniszteri utasítás értelmében az akupunktúrát a gyógyító orvosi tevékenység sorába emelték, ezért a Társaság kötelessége minden eszközzel elérni, hogy a jövőben hazánkban csak arra kiképzett és megfelelő vizsgával rendelkező orvos végezhesen ilyen gyógykezelést. Harcolni kíván a sarlantárság ellen, és illetéktelen személyek, illetéktelen módon történő beavatkozásai ellen.

A Társaság önálló, saját magát tartja fenn a tagdíjakból és más természetes vagy jogi személyek támogatásaiból.

Jelenleg a tagság szervezése folyik, már e rövid idő alatt is több száz jelentkező kérte tagfelvételét a Társaságba.

Ez évben indul a hivatalos akupunktúrás orvosképzés az OTE keretén belül. Az oktatógárdát is a Társaság tagjaiból kérték fel és jelölték ki. Óriási az érdeklődés, közel ötszáz orvos adta be igényét a kiképzésre. Az első tanfolyam májusban indult, ahova 70 fő nyert felvételt, előnyben részesültek azok, akik a Társaság tagjai. A tervek szerint a képzés folyamatosan történik, a következő csoport képzése novemberben indul, a kiválasztás az előbbi elvek szerint történik.

Folyamatban van az ICMART-hoz, a nemzetközi Orvosi Társasághoz való csatlakozás.

Feladataink közé soroltuk a nemzetközi kapcsolatok kiszélesítését, úgy a nyugati, mint a keleti akupunktúra társaságokkal, akiktől neves szakembereket tervezünk meghívni magasszínvonalú továbbképző előadások megtartására.

Terveink között szerepel a Biofizikai Társaság Akupunktúra Munkacsoportjával a széles körű kapcsolat kialakítása, és a kényszerűségből felvállalt tevékenységeinek teljes átvállalása azért, hogy a létrehozásakor részére meghatározott feladatokat: a kutatást, s a tudományos munkásságot maradék nélkül el tudja látni.

RÉDEY TIBOR,
a MAOT főtitkára

AZ MTA BIOFIZIKAI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK MUNKÁJA

(1985–1988.)

Az MTA Biofizikai Szakbizottsága jelenlegi összetételében, Damjanovich Sándor akadémikus elnökletével 1985 óta működik.

A Bizottság névsora:

elnök: Damjanovich Sándor MTA lev. tagja

titkár: Lakatos Tibor, a biol. tud. kandidátusa

tagok: Banczerowski Januszné biol. tud. kand.

Berényi Dénes MTA r. tagja

Györgyi Sándor biol. tud. kand.

Horváth László biol. tud. kand.

Keszthelyi Lajos MTA r. tagja

Koch Sándor orvostud. doktora

Köteles György orvostud. doktora

Lehoczky Endre biol. tud. kand.

Nagy János fiz. tud. kand.

Niedetzky Antal biol. tud. kand.

Papp Elemér fiz. tud. kand.
Rontó Györgyi biol. tud. doktora
S. Rózsa Katalin biol. tud. doktora
Tigyi József MTA r. tagja
Trón Lajos biol. tud. doktora

Tevékenységeinek főirányai szerint a Bizottság a hazai biofizikai kutatások elvi és módszertani irányításával foglalkozik; figyelemmel kíséri és értékeli a kutatómunka fejlődését; rendszeresen meglátogatja a nagyobb kutatóhelyeket; évente általában két ülést tart. A jelzett időszakban megszervezte az OTKA-pályázatok bírálatát és véleményezte azokat, majd beszámolt a pályázatok sorsáról. 1987-ben a Magyar Biofizikai Társaság vándorgyűléséhez kötődően meglátogatta a POTE Biofizikai Intézetét; 1988-ban az OSSKI meglátogatására került sor.

LAKATOS TIBOR,
az MTA Biofizikai Szakbizottságának
titkára